

UKM 08/14

Et verdig liv – skapt i Guds bilde

”Hun sa at hun hadde en talehemning, men for meg hadde hun en av de største stemmene jeg har hørt”.

Torill Edøy¹ hadde seminar på UKM 2014. Dette var en av delegatenes reaksjon.

En kirke for alle

I august 2014 kom en rapport fra Ungdata (NOVA) som viser at dagens ungdomsgenerasjon er veltilpassede, hjemmekjære og de aller fleste er fornøyd med egen helse og trives på skolen. Samtidig viser rapporten at mange unge opplever et stort press om å lykkes på skolen, ha mange venner og en vel trent og slank kropp. Mange av oss opplever et krav om at vi skal være ”superflinke”.

Alle mennesker er skapt i Guds bilde og har en uendelig stor verdi. I Bibelen beskrives alle kristne som lemmer på Jesu kropp (1.Kor. 12). Vi har ulike funksjoner, men vi hører sammen og trenger hverandre. Vi bidrar på ulike måter. Selv om noen av oss trenger mer tilrettelegging enn andre, er alle sammen umistelige. Det at vi ikke er ”supermennesker”, gjør oss ikke mindre ”Jesu kropp”.

UKM2014 vil understreke at *alle* lemmene på Jesu kropp er viktige, og derfor må vi jobbe for at det kan bli så lett som mulig å si ifra om sine ulike behov i kirken. Når mennesker kommer med sine behov må kirken også være forberedt på å møte den enkelte.

I kirken skal ingen oppleve at de må være ”superflinke”, ”superkristne” eller ”perfekte”. I kirken skal alle mennesker oppleve at de blir møtt som den de er, og at de kan få lov til å bidra på hver sin måte. Kirkens fellesskap er for alle mennesker!

Vi må våge

Når vi møter mennesker som er annerledes enn oss selv, er det lett å bli redd. Mange av oss frykter det som er fremmed, og det kan være lett å heller være sammen med de menneskene vi opplever ligner på oss.

UKM 2014 vil understreke at alle mennesker er mer enn det vi kan se på utsiden! Vi må tørre å møte hverandre og ikke la for eksempel en funksjonshemming definere oss selv og andre. Vi må få muligheten til å definere oss selv. Det er ikke slik at alle med brunt hår liker det samme, og det er ikke slik at alle som sitter i rullestol nødvendigvis er venner.

Mennesker med ulike synlige funksjonshemninger kan oppleve at andre behandler dem spesielt uten at de selv ønsker det. Noen har utfordringer som ikke er synlige på utsiden, men som kan gjøre

---

¹ Torill Edøy er rådgiver for funksjonshemmede i kirken i Kirkerådet. På UKM14 hadde hun seminaret «På min måte» der hun blant annet viste filmen «Fra Edøy til verden».

at vi trenger særlig tilrettelegging i kirken. Dette kan for eksempel handle om sosial angst eller andre psykiske og fysiske utfordringer. Hva slags tilrettelegging enkeltpersoner trenger, varierer veldig og det må være opp til den enkelte å definere hva slags behov han eller hun har. Mens noen for eksempel har behov for ekstra kontaktpersoner og trygge rammer, trenger andre større skrift i programark, glutenfritt brød eller plass til rullestolen i kirkerommet.

For mange kan det være vanskelig å si ifra om at en har behov for tilrettelegging. Det kan handle om at vi ikke vil være til bry og ødelegge for andre. Andre kan også være lei av å kjempe for rettigheter de har krav på. For å finne ut hvilke behov eller ønsker den enkelte har, må vi tørre å snakke sammen og ha en dialog med hverandre. Da kan den som har behov for noe få lov til å uttrykke dette selv. Når vi blir kjent med mennesker, oppdager vi at de er annerledes enn det førsteinntrykket og de fordommene vi har. I en dialog med den enkelte kan vi oppdage at noen både har behov *og* ressurser som vi ikke visste om.

UKM 2014 vil understreke at alle mennesker er ressurser fordi vi er de vi er, og har noe å bidra med i fellesskapet. Ingen får til alt, men alle får til noe og sammen får vi til mye. Det er viktig at medarbeiderskap og deltakelse i demokratiet ikke er forbeholdt noen få, men er tilgjengelig for alle som vil engasjere seg slik i kirken.

Vi må handle

For at kirkens fellesskap skal være for alle, trenger vi at det legges til rette for de av oss som har ulike funksjonsnedsettelse. Det å tilrettelegge for alle er ikke bare enkelt; det krever noe av oss som kirke-, organisasjoner og enkeltmennesker. Det krever noe av oss, og kan for noen oppleves som en belastning. Da er det viktig å huske på at fellesskapets mangfold ikke er en unntakstilstand, men en del av et normalt fellesskap.

Som kirke må vi må være forberedt og ha gode, praktiske og forutsigbare ordninger og ansvarsstrukturer som ivaretar alle. Dette gir trygghet. Ledere i menighetene må være tydelige på at kirken skal tilrettelegge for alle mennesker, og at det er et felles ansvar. Unge som har lederansvar må også få vite om hva de kan gjøre for å tilrettelegge. Det finnes mye godt ressursmaterieell tilgjengelig, blant annet om forholdet til helse- og omsorgstjenesten.² UKM 2014 vil også minne om at universell og individuell tilrettelegging for alle er et krav i Trosopplæringsreformen.³

Som enkeltmennesker er det utrolig viktig at vi stiller opp for hverandre. Vi må våge å snakke sammen, og vi må våge å hjelpe hverandre praktisk.

UKM 2014 vil igjen understreke betydning av at alle lemmene på Jesu kropp er viktige, og at kirkens kall til enhet inkluderer alle mennesker!

---

² "Samhandling mellom helse- og omsorgstjenesten i kommunene og tros- og livssynssamfunn" utgitt av Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn og Helsedirektoratet, Oslo:2013.

³ "Trosopplæring og konfirmasjon med like muligheter for alle" utgitt av Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon. <http://www.ressursbanken.no/wp-content/uploads/2014/02/Trosopplaring-og-konfirmasjon-med-like-muligheter-for-alle.pdf>

UKM 2014 vil utfordre:

oss alle til å

- tørre å ta den plassen vi har i det kristne fellesskapet
- være åpne og fleksible i møte med andre mennesker
- prate med mennesker, istedenfor å anta at vi vet hva de tenker og hva de har behov for
- si ifra om egne behov for tilrettelegging
- stille opp for dem av oss som trenger praktisk hjelp
- huske på at fellesskapet vårt er mangfoldig

menighetene i Den norske kirke og barne- og ungdomsorganisasjonene til å

- følge opp sine forpliktelser til universell og individuell tilrettelegging av trosopplæringen og jobbe med temaet på andre arenaer i menighet og organisasjon, på ungdomsarrangement og i konfirmasjonsarbeidet⁴
- informere om tilrettelegging på en åpen og ansvarlig måte ovenfor ledere i menigheten
- ha en bevisst holdning om hvordan en informerer om tilrettelegging for alle når en inviterer til arrangement
- utvikle tiltak for utviklingshemmede gjennom grupper som for eksempel "Tro og lys"⁵

fellesrådene i Den norske kirke til å

- følge opp sine forpliktelser til universell utforming av kirker

Kirkerådets avdeling for kirkeordning til å

- legge til rette for alle menneskers valgdeltakelse og engasjement. Det kirkelige demokratiet skal representere hele kirken, dette inkluderer også mennesker med ulik grad av funksjonsevne. Dette må ikke forstås slik at noen mennesker blir brukt som alibi, eller blir begrenset til å representere en gruppe mennesker.
- legge til rette for at alle mennesker har like forutsetninger for å stille som kandidater til rådene, ha tilgang på valgmateriell og gjennomføre selve valget.

UKM2014 utfordrer Helseministeren til å

- jobbe for at mennesker med funksjonshemninger skal slippe å kjempe for å bevise at de trenger tilrettelegging.

---

⁴ Her finnes det mye og godt ressursmaterell. Dere kan for eksempel se: "Samhandling mellom helse- og omsorgstjenesten i kommunene og tros- og livssynssamfunn" utgitt av Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn og Helsedirektoratet, Oslo:2013.

"Trosopplæring og konfirmasjon med like muligheter for alle" utgitt av Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon. <http://www.ressursbanken.no/wp-content/uploads/2014/02/Trosopplaring-og-konfirmasjon-med-like-muligheter-for-alle.pdf>

"Deltakelse og tilhørighet. Inkludering av mennesker med utviklingshemning i tros- og livssynssamfunn." utgitt av Kirkerådet, Norges Kristne råd og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, Oslo:2007

⁵ **Tro og Lys** er en internasjonal, kristen, [økumenisk](#) bevegelse for mennesker med [utviklingshemning](#), deres familier og venner. Organisasjonen arbeider for at utviklingshemmede og deres familier skal finne sin plass i kirke og samfunn.